

ת"פ 8867/02/15 - מדינת ישראל נגד לירן סבן, משה סבן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 8867-02-15 מדינת ישראל נ' סבן (עצור בפיקוח) 11 ינואר 2018
ואח'

לפני כבוד השופטת מיכל ברק נבו
המאשימה מדינת ישראל
באמצעות פמ"מ - עו"ד שלומי ויזן
נגד הנאשמים
1. לירן סבן
באמצעות בא כוחו עו"ד אלעד אלימלך
2. משה סבן
באמצעות בא כוחו עו"ד גיא עין צבי

גזר דין

הרקע וכתב האישום

1. הצדדים הגיעו להסדר טיעון, בעקבות הליך גישור מוצלח שהתקיים לקראת סיום פרשת התביעה, שבמסגרתו הם הורשעו בביצוע עבירות סמים וקשירת קשר. כתב האישום נותר בעינו, אך הוסכם כי נוכחותו ופעילותו של נאשם 2 בדירה, שבה גודלו הסמים ונעשתה הפעילות האסורה, הייתה פחותה משל שותפם השלישי של הנאשמים, שי בז'רנו, שנגדו הוגש כתב אישום נפרד. במסגרת הסדר הטיעון הנאשמים הופנו לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר. בין הצדדים לא הייתה הסכמה לעניין העונש.

2. **על פי עובדות כתב האישום**, שבו הודו הנאשמים, עובר ליום 1.11.14, הם קשרו קשר עם **שי בז'רנו [בז'רנו]**, להקים מעבדת סמים ולהפעילה. במסגרת הקשר, בין התאריכים 1.11.14 ועד ליום 19.1.15, שכרו הנאשמים ובז'רנו דירה בת 5.5 חדרים במודיעין. במהלך התקופה המוזכרת גידלו הנאשמים ובז'רנו בדירה, בצוותא חדא, סם מסוכן מסוג קנבוס, והחזיקו אותו בדירה.

ביום 19.1.15 החזיקו הנאשמים ושי, בכל חדרי הדירה, 283 שתילי קנבוס, שהם סם מסוכן, במשקל כולל של כ-92 ק"ג נטו. לצורך גידול הסם והחזקתו, וכן על מנת להסוות את הריח של שתילי הקנבוס, השתמשו הנאשמים ובז'רנו בציווד רב הכולל, בין היתר, מערכות תאורה חזקות, טיימרים לוויסות מערכות התאורה, מערכות אוורור ייעודיות, מיכלי מים ומכשיר אוסמוזה לסינון המים, חומרי דישון, מטהרי אוויר ותרסיסים נגד מזיקים. על מנת להימנע מתצרוכת החשמל הגבוהה של מערכות התאורה, במהלך התקופה הרלוונטית, המוערכת בכ-48,000 קילוואט וששוויה כ-31,000 ₪, חיבלו הנאשמים ובז'רנו, בעצמם או באמצעות מי מטעמם, במונה החשמל של הדירה, ועקפו אותו באמצעות התחברות ישירה למערכת החשמל.

בהתאם להודאותיהם הורשעו הנאשמים בביצוע העבירות הבאות:

א. קשירת קשר לפשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) **לחוק העונשין, התשל"ז-1977** [חוק העונשין];

ב. יצור הכנה והפקת סמים מסוכנים, עבירה לפי סעיף 6 **לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש]**, **התשל"ג-1973** [הפקודה] בצירוף סעיף 29(ב) לחוק העונשין;

ג. החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א)+(ג) רישא לפקודה בצירוף סעיף 29(ב) לחוק העונשין;

ד. החזקת חצרים לשם הכנת סם מסוכן, עבירה לפי סעיף 9(א) ו-(ד) לפקודה.

תסקירי שירות המבחן

בעניינו של נאשם 1

3. שירות המבחן הגיש בעניינו 3 תסקירים, ואלו עיקריהם:

מהתסקיר הראשון, שהוגש ביום 21.5.17, עולה כי הנאשם בן 32, נשוי ואב ל-2 ילדים קטנים (בני פחות משלוש). כיום, במסגרת התנאים המגבילים שהוטלו עליו, עובד יחד עם אשתו בבית הקפה שבעלותה. הנאשם השלים 10 שנות לימוד ושירת בצבא באופן חלקי (כשנתיים). במשך השנים עסק בעבודות מזדמנות ולרוב שמר על רצף תעסוקתי. הוא הבן הבכור במשפחתו. הוא תיאר את הוריו כדמויות טובות ומיטיבות עבורו.

מדברי נאשם 1, עלה כי הוא נוהג לשתות אלכוהול לעיתים רחוקות, בנסיבות חברתיות. בצעירותו (בגילאי 18 - 22) נהג לעשות שימוש בסמים מסוג קנביס, הן בנסיבות חברתיות, הן בגפו, בתדירות משתנה. הוא שלל קיומה של בעיה בתחום ההתמכרות, ודגימת השתן שמסר העידה על ניקיון מסמים.

מגיליון רישומו הפלילי (המעודכן ליום 26.4.17) עלה כי לנאשם שתי הרשעות קודמות בעבירות מתחומים שונים - רכוש, אלימות רחוב וסמים - שאותן ביצע בין השנים 2007 - 2012. עוד צוין כי הוא ריצה את עונש המאסר שהוטל עליו בעבר בעבודות שירות, ובנוסף לחובתו מאסר מותנה בר הפעלה, בן 12 חודשים.

ביחס לעבירות שבהן הורשע, קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, חש חרטה שמלווה בבושה ובאשמה. לדברי הנאשם, הם ביצעו את העבירות על רקע מצוקתם הכלכלית ועשו זאת יחדיו בשל היכרותם המשפחתית.

הנאשם מוכר לשירות המבחן היטב מתיקו הפליליים הקודמים. במסגרת תיק זה צוין כי תחילה התקשה הנאשם לקחת אחריות על התנהגותו, ושירות מבחן התרשם מקשרים שוליים על בסיס אינטרסים משותפים, מבלי שהוא הכיר בהשלכות קשרים אלו על התנהלותו פורצת הגבולות. עוד התרשם שירות המבחן מהעדר מצוקה או קושי כתוצאה

ממצבו. לפיכך, סברה קצינת המבחן כי משפחתו אינה מסוגלת להוות עבורו גורם מרתיע ומשמעותי. בהמשך שולב הנאשם בקבוצה טיפולית, שבמסגרתה שיתף הנאשם פעולה, היה אקטיבי, גילה יכולת התבוננות פנימית ושיתף בחוויות חייו. בבוא קצינת המבחן לגבש את המלצתה, היא ציינה מחד גיסא את מעורבותו החוזרת בביצוע עבירות, קשייו להירתע מסנקציות פליליות, סיכון להישנות עבירות דומות וקושי בהפנמת ערכי טיפול. מאידך גיסא, ציינה את תפקודו היציב והסתגלני במסגרות ובמגוון תפקידיו כאב וראש המשפחה, את נכונותו להשתלב בטיפול, את יכולתו לקחת אחריות על מעשיו כמו גם את השיפור הראשוני שחל ביחס ליכולתו להתבונן על בעייתיות בהתנהלותו ולהכיר בנטייתו לביצוע חוזר ונשנה של עבירות. נוכח כל אלה, המליצה קצינת המבחן לדחות את עניינו בארבעה חודשים על מנת למצות אופציה שיקומית, בטרם יגזר דינו.

בתסקיר השני, שהוגש ביום 10.7.17, ציינה קצינת המבחן כי הנאשם נמצא מתאים להשתתף בקבוצה טיפולית "דפוסים מכשילים" מטעם שירות המבחן. משכך המליצה לדחות את עניינו בשלושה חודשים נוספים, שבמהלכם תבחן יכולתו להיעזר בגורמי הטיפול.

מהתסקיר השלישי והאחרון, מיום 22.10.17, עולה כי הנאשם מופיע תדיר למפגשי הקבוצה שבה שולב, מגלה מעורבות בתהליך הקבוצתי ומביע נכונות לבחון באופן ביקורתי ומעמיק את מכלול הגורמים אשר עמדו ברקע מעשיו הפסולים, כמו גם את נטייתו לפריצת גבולות החוק ואת מניעיו הרגשיים. בדיקות השתן שמסר נמצאו נקיות משרידי סם. לאור התרשמות קצינת המבחן מנזקקות טיפולית, מרמת סיכון להישנות עבירות דומות בעתיד, שיתכן ועשויה להצטמצם בעקבות ההתערבות הטיפולית, וכן מיכולתו של הנאשם לשתף פעולה עם גורמי הטיפול לאורך זמן - המליץ שירות המבחן על העמדת הנאשם בצו מבחן למשך 18 חודשים - שבמהלכם ימשיך את הטיפול אותו החל, ועל הארכת המאסר המותנה, בר ההפעלה.

בעניינו של נאשם 2

4. שירות המבחן הגיש ביום 9.5.17 תסקיר שממנו עולה כי הוא בן 33, נשוי ואב לילדה כבת שנה. הוא סיים 11 שנות לימוד וסיים שירות צבאי מלא. עובר למעצרו במסגרת תיק זה, עבד במאפייה כאופה. הוא ביצע את העבירות יחד עם בז'רנו, אחיה של אשתו, דבר אשר היווה רקע למשבר בינו לבין משפחת אשתו, ובינו לבין אשתו, עד כדי שהם עמדו בפני גירושין. כיום חלה הטבה ביחסים ביניהם. נאשם 2 הוא בן הזקונים להוריו, הנמצאים בעשור השביעי לחייהם. נאשם 2 תיאר את הוריו כדמויות קרובות לו וכמי שתמכו בו לאורך השנים וחינכו אותו ואת אחיו לערכים של יושרה והגינות. מאחר שהוא מגיע ממשפחה נורמטיבית ומתפקדת, חש בושה נוכח הסתבכותו הפלילית, כעס עצמי ותחושה כי אכזב ופגע בקרובים לו מכל. קצינת המבחן פגשה באשת הנאשם, בת 26, העובדת כגננת. לדבריה, מעורבותו של נאשם 2 בביצוע המעשים הפליליים יצר ביניהם משבר אמון גדול, שכן לא ידעה על מעשים אלו עד ליום מעצרו. היא ציינה כי בדיעבד, הבינה שחובותיו הכלכליים, שאותם הסתיר ממנה בטרם חתונתם, הביאו אותו לביצוע המעשים הפליליים. לדבריה, התנהגות עבריינית זו אינה מאפיינת אותו והיא חוששת מהאפשרות שהוא ישלח למאסר בפועל.

עוד צוין, כי מעיון בגיליון הרישום הפלילי שלו (מיום 23.4.17) עולה כי זוהי מעורבותו היחידה והראשונה עם החוק. בהתייחסותו לרקע לביצוע העבירות הסביר כי היה בקשר משפחתי הדוק עם שותפיו לכתב האישום, שכן הוא ונאשם 1 בני דודים, והוא ובז'רנו גיסים. עוד צוין, כי עובר לביצוע המעשים היה בחובות גדולים לבנקים על רקע

התנהלות כספית פזרנית. לאחר נישואיו חש לחץ בשל מצבו הכלכלי הירוד, ומשכך התפתה לקחת חלק בתכנית העבריינית. קצינת המבחן ציינה כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הבין את חומרתם ואת הצורך לשאת בתוצאות. הוא שלל את האפשרות כי עשה שימוש בסמים מכל סוג שהוא, והדבר גם בא לידי ביטוי בבדיקת שתן, שהייתה נקייה משרידי סם.

בין החודשים אפריל 2015 לאפריל 2016 שולב הנאשם בקבוצה מטעם שירות המבחן לעצורי בית. הוא הגיע למפגשים בקביעות, התמיד בטיפול ושתף פעולה עם שירות המבחן. תחילה התקשה להיפתח, אך בהדרגה החל לשתף בכנות בקשייו ובעמדותיו, וערך מאמצים להתבוננות בדפוסיו ולבחינה מעמיקה של התנהלותו. אשר להערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום, קצינת המבחן התייחסה לקשייו בקבלה שקולה של החלטות במצבי לחץ, היעדרותם של גבולות עצמיים ברורים, חומרת העבירות וקשרים שוליים שיצר באותה העת. לצד זאת התייחסה גם לרצף התעסוקתי עובר למעצרו ומחויבותו במישור המשפחתי. התנהגות זו אינה מאפיינת את אורחות חייו והדבר בא לידי ביטוי בתוצאות בדיקת השתן. לאור מאפייניו וקשייו המתוארים, סברה קצינת המבחן כי יש מקום לשלבו בטיפול המשכי במסגרת שירות המבחן, אשר יכול להוות גורם מפחית סיכון להישנות התנהגות בעייתית בעתיד.

לאור האמור לעיל, המליצה קצינת המבחן לצד הטיפול במסגרת צו המבחן על ענישה קונקרטיית ומשמעותית בדמות עבודות שירות ומאסר מותנה.

טיעוני הצדדים לעונש

ראיות לעונש

ראיות התביעה

5. הובאו ראיות בעניינו של נאשם 1 בלבד: ב"כ המאשימה הגיש את רישומו הפלילי של נאשם 1 [שסומן **ענ1**], שממנו עולה כי לחובתו שתי הרשעות: הראשונה משנת 2012, בגין ביצוע עבירת סמים לשימוש עצמי והפרעה לשוטר, שבמסגרתה נגזר עליו לחתום על התחייבות כספית; השנייה משנת 2013, בגין חבלה במזיד ברכב, שבמסגרתה נגזר עליו העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר בפועל שיבוצעו בעבודות שירות, מאסר מותנה של 12 חודשים למשך 3 שנים, והתנאי היה שהנאשם לא יעבור כל עבירה שהיא פשע, ופיצוי. המאסר המותנה הוא בר הפעלה בתיק זה [גזר הדין בתיק שבו הוטל התנאי הוא ת"פ (מחוזי מרכז) 25842-03-12 **[התיק הקודם]** - סומן **ענ2**].

ראיות ההגנה

נאשם 1

6. ב"כ נאשם 1 הגיש אישור על כך שאשת הנאשם נמצאת בחודשי הריון ראשונים [שסומן **ענ1**], ותלושי שכר [שסומנו **ענ2**].

7. ב"כ נאשם 2 ביקש להעיד את אשת הנאשם, הגב' **בר סבן**, כעדת אופי. מעדותה עלה כי הנאשם היה מצוי בחובות עוד לפני חתונתם, אך היא גילתה את דבר קיומם רק בדיעבד. או אז רצתה להתגרש. היא מבינה שהוא ביצע את העבירות מושא תיק זה על מנת לכסות את החובות, והתבייש לספר לה. מאז קרות המקרה המשפחות של שניהם לא בקשר. אחיה הוא שי בז'רנו, ולפיכך מצאה את עצמה קרועה בין אחיה לבעלה. לאחר שגילתה את הארועים מושא כתב האישום, שוב רצתה להתגרש. בר טענה שמאז הקשר עם שירות המבחן, חל בנאשם שינוי התנהגותי לטובה. לדבריה, בעבר היה סגור והיום הוא נפתח ומשתף. עוד העידה שהיא מפחדת להישאר לבד, שכן אף אחד מבני המשפחות לא מדבר איתה, והיא מתקשה מבחינה כלכלית.

טיעוני המאשימה לעונש

8. תחילה עמד ב"כ המאשימה על כך שהנאשמים הודו בכתב האישום המקורי, לאחר שנשמעה כמעט כל פרשת התביעה. מתחם העונש ההולם בעבירות של מעבדות סמים, נגזר מכמות הסם שיוצרה, כשבעניינו מדובר על 92 ק"ג של סם מסוכן מסוג קנביס. נוכח הכמות הגדולה של הסמים שנתפסו הוגש התיק לבית המשפט המחוזי. לפיכך, טען התובע, כי אנו מצויים ברף גבוהה ומחמיר של ביצוע עבירות סמים. עוד ציין שמדובר בעבירות המצריכות תכנון מוקדם - רכישת ציוד, ידע, חלוקת תפקידים, וגורמות לנזק חברתי וכלכלי.

ביחס ל**לנסיונות הקשורות בביצוע העבירה**, התובע ציין כי חרף העובדה שהנאשמים הודו בכתב האישום המקורי, הוסכם כי נוכחותו של נאשם 2 בדירה הייתה פחותה משל שותפם - בז'רנו [ראה פ/124, 14 - 17]. עם זאת, טען כי על בית המשפט לקבוע מתחם עונש זהה לשני הנאשמים, ולהשוותו למתחם העונש שנקבע בעניינו של בז'רנו, שכן הם כולם מצויים באותו "מעגל" של ביצוע העבירה, וכתב האישום בעניינם של השלושה זהה.

מבחינת **מדיניות הענישה הנהוגה**, התובע הפנה לגזר דינו של בז'רנו, שגם בעניינו הגיעו הצדדים להסדר טיעון. מדובר בת"פ (מחוזי מרכז) 8843-02-15 **מדינת ישראל נ' בז'רנו** [6.4.17] **[עניין בז'רנו]**, מפי כבוד השופטת מרשק-מרום, שבו נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר. עוד נקבע בעניינו כי הוא לא יזם את הקמת המעבדה, ולא השקיע בה מכספו, אלא התגייס לפעילות הפלילית לצורך הפקת רווח כספי קל ומהיר, על רקע חובותיו מהימורים. עוד הפנה התובע, לת"פ (מחוזי תל אביב) 33001-11-14 **מדינת ישראל נ' אוחנה** [19.3.15] **[עניין אוחנה]**, שבו הורשעו הנאשמים 1 ו-3, על יסוד הודאתם, בכתב אישום מתוקן בגידול והחזקה של סם מסוכן מסוג קנבוס במחסן, במשקל של 99 ק"ג נטו. נאשמת 2 הורשעה בסיוע לביצוע עבירות אלו. בית המשפט קבע כי בעניינם של המבצעים העיקריים (נאשמים 1 ו-3) מתחם העונש ההולם נע בין 30 לבין 48 חודשים, ולגבי נאשמת 2, שהורשעה בסיוע, המתחם נע בין 15 לבין 34 חודשים. עוד הפנה התובע לת"פ (מחוזי מרכז) 50510-01-16 **מדינת ישראל נ' אדזיאשווילי ואח'** [15.6.17] **[עניין אדזיאשווילי]**, שניתן על ידי מותב זה. שם גידל נאשם 1, בסיועו של נאשם 2, סם מסוכן מסוג קנבוס במעבדה, בכמות כוללת של 76.85 ק"ג נטו. בעניינו של נאשם 1 נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. פסק דין נוסף הוא ת"פ (מחוזי מרכז) 47627-07-15 **מדינת ישראל נ' יצחקי** [11.5.17] **[עניין יצחקי]**, שבו הנאשמת הורשעה, במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של גידול סם מסוכן מסוג קנבוס במעבדה, בכמות של 100 ק"ג. בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 24 לבין 48 חודשי

מאסר בפועל. פסק הדין האחרון שאליו הפנה התובע הוא רע"פ 3841/16 **מזרחי נ' מדינת ישראל** [16.5.16], שבו אישר בית המשפט העליון מתחם שנע בין 8 לבין 20 חודשי מאסר בפועל, בגין הרשעת המערער, בין היתר, בגידול, ייצור והכנת סם מסוכן מסוג קנבוס במעבדה, במשקל של 10 ק"ג.

לאור כל האמור, עתר התובע לקבוע מתחם עונש שנע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר בפועל, מתחם אשר זהה למתחם שנקבע בעניינו של בז'רנו.

ביחס ל**נסיבות שאינן קשורות בעבירות**, התובע טען שמצד אחד, הנאשמים הודו במיוחס להם, ולקחו אחריות על ביצוע העבירות, אך מנגד, עשו כן ממש לקראת סיום פרשת התביעה, ואין לראות בכך משום חסכון משמעותי בזמן ציבורי. התובע הדגיש כי הודאתם של הנאשמים נעשתה רק לאחר שהבינו כי אפסו הסיכויים שלא יורשעו, ועשו כן על מנת להטיב את מצבם בעת גזירת דינם. עוד ציין, כי הנאשמים שתקו בחקירותיהם ולא שתפו פעולה עם הרשויות, זאת בשונה מעניינו של בז'רנו, אשר שיתף פעולה מראשית התיק, עוד בשלב החקירה. התובע עמד על כך שאמנם הארוע התרחש לפני כמעט שלוש שנים, אך בעניינם של הנאשמים התנהלו בבית המשפט דיונים רבים, ביניהם חמש ישיבות הוכחות במסגרת פרשת התביעה.

בעניינו של נאשם 1, טען התובע כי מתסקירי שירות המבחן שהוגשו עולה כי בעבר, במסגרת הליכים פלייליים קודמים, הוא נטל חלק בקבוצה טיפולית. דווח כי הוא צלח את הטיפול, הגיע לכל המפגשים, הותיר רושם חיובי על מנחי הקבוצה ואף צוין כי עבירת האלימות שבה הורשע היא חריגה לאורחות חייו. עוד צוין כי ניכר שהנאשם למד את לקחו. ולמרות זאת, ציין התובע, פחות משנתיים לאחר שנאשם 1 סיים את הטיפול כביכול בהצלחה, הוא שב וביצע עבירות פליליות במסגרת תיק זה. התובע התייחס לכך שהנאשם שולב (במסגרת התיק דנא) בקבוצה טיפולית לעצורי בית, שזוהי ברירת המחדל של כל מי שמשתחרר ממעצר. משכך, טען, כי אין בקבוצה זו עומק או נפח טיפולי. בהמשך לכך, הנאשם שוב לקח חלק בקבוצה טיפולית נוספת, לשינוי דפוסים, שאותה סיים לכאורה בהצלחה. לטענת התובע, התחושה המתקבלת מנאשם 1 היא כמי שאוחז בקרנות המזבח, וטוען שעבר שיקום, אך עברו מעיד על דפוסים עבריינים, הוא שתק בחקירות, הכחיש באופן גורף את המיוחס לו ואף טען כי לכל היותר ביקר בדירה, והוא ניהל את כל פרשת התביעה, עד שהבין שאין לו ברירה. לפיכך, לא ניתן להשוות את עניינו לזה של שותפו, בז'רנו, אשר עבר הליך טיפולי משמעותי של למעלה משנה. עוד ציין התובע, כי לנאשם 1 עבר פלילי בעבירות סמים, רכוש ואלימות. נוכח הנסיבות שצוינו לעיל, ביקש התובע למקם את נאשם 1 מעט מעל אמצע המתחם שאליו עתר. עוד ביקש להפעיל את כל המאסר המונה שתלוי ועומד נגדו, וזאת במצטבר, או, לכל הפחות - חציו במצטבר וחציו בחופף. לטענת התובע, על בית המשפט להפעילו, חרף העובדה כי ניתן בגין הרשעה בעבירת אלימות, ולא בגין הרשעה בעבירות סמים.

בעניינו של נאשם 2, ציין התובע כי התסקיר שהוגש בעניינו הוא נייטרלי, כלשונו. צוין בו שנאשם 2 הביע חרטה ולקח אחריות על מעשיו, אך בפועל לא עבר כל טיפול וודאי לא שיקום משמעותי. משכך ביקש התובע למקם את נאשם 2 באמצע המתחם שאליו עתר.

התובע אף התייחס ל**עניין בז'רנו**. לדבריו, לא ניתן לערוך השוואה בין מי מהנאשמים לבד'רנו, שכן בז'רנו הודה במיוחס כבר מהדקה הראשונה, הוא שיתף פעולה באופן מלא עם הרשויות והודה בשלב ההתחלתי ביותר של ההליך

המשפטי. בנוסף, הוא הושם בהוסטל, בקהילה טיפולית, במשך למעלה משנה, בתנאים מגבילים, שם טיפל בבעיית ההתמכרות שלו. בית המשפט קבע בעניינו כי הוא "עבר הליך שיקום נדיר".

בנוסף למאסרים בפועל, עטר התובע להשית על כל אחד מהנאשמים גם מאסר מותנה לתקופה משמעותית, וקנס כספי.

טיעוני ההגנה לעונש

נאשם 1

9. ב"כ נאשם 1 הזכיר תחילה כי על פי תיקון 113 לחוק העונשין, לא ניתן להוסיף עובדות נוספות על העובדות שבהן הודו הנאשמים. משכך, ההסכמה שאליה הגיעה המאשימה עם נאשם 2, בעניין חלקו של נאשם 2 לעומת השותף בז'רנו, אין בה כדי לקבוע דבר בעניינו של נאשם 1.

מבחינת הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, עמד ב"כ נאשם 1 על כך שמדובר בכתב אישום שבו האחריות של שלושת השותפים זהה. מן העובדות ניתן ללמוד כי נוכחותו של בז'רנו בדירה, וחלקו האקטיבי בעבירה, גדול מעט משל שני הנאשמים. אשר לנזק מביצוע העבירות, ב"כ הנאשם עמד על כך שבפועל לא נגרם נזק, כך שכל שניתן לעמוד עליו הוא הנזק הפוטנציאלי. בהקשר זה ציין כי יש פער משמעותי בין כמות הסם המפורטת בכתב האישום לבין הצפי לגבי כמות הסם שניתן היה להפיק מהשתילים שנתפסו, ושהיה זולג בסופו של דבר לרחוב. עוד ציין כי סוג הסם אינו מהסמים הקשים המנויים בפקודת הסמים. הסיגור עמד על כך שנאשם 1 ביצע את המעשים על מנת להשיג רווח כלכלי מהיר, ולפיכך הוא כשל.

הסיגור טען שיש הלכות ברורות לגבי הפלייה בין נאשמים ולכן יש להתייחס גם בעניינו לעניינו של בז'רנו, שעליו נגזר עונש של 6 חודשי מאסר בעבודות שירות, אך אין לאמץ את המתחם שנקבע שם, מאחר שמדובר במתחם שלא הועמד לבחינה של ערכאת הערעור על ידי אף אחד מהצדדים.

בבחינת מדיניות הענישה הפנה הסיגור לת"פ (מחוזי באר שבע) 26405-10-15 **מדינת ישראל נ' בן לולו** [29.1.17], שם קבע בית המשפט מתחם עונש שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם עונש של 25 חודשי מאסר בפועל, בגין גידול סם מסוכן מסוג קנבוס בכמות של 180 ק"ג, בנסיבות חמורות מהתיק שבפני מותב זה.

ביחס לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, עמד ב"כ הנאשם על כך שההגנה פעלה במרץ רב על מנת לחסוך זמן ציבורי, כאשר ויתרה על עדי תביעה כבר בתחילת ההליך. עוד צוין, כי הנאשם הודה בעובדות כתב האישום בטרם הסתיימה פרשת התביעה. הוא שהה מאחורי סורג ובריח במשך 11 חודשים. באותה תקופה הותיר את אשתו, שהייתה מצויה בשלבי הריון ראשונים, להתמודד בגפה, ולגדל את ילדתם בת החמישה חודשים (אז), ללא דמות אב. בכך, טען, נמנעה מן הנאשם האפשרות לגדל את בתו הכורה. במהלך תקופה זו נולד להם ילד נוסף. הדברים נכונים גם לגבי הנזק

הצפוי למשפחת הנאשם ולנאשם עצמו, אם ישלח למאסר מאחורי סורג ובריח. עוד צוין, כי הנאשם מצוי בעיצומו של הליך שיקום משמעותי. במהלך מעצרו מאחורי סורג ובריח הוא שהה באגף מרחבים בבית מעצר ניצן, שם תיפקד כתומך, האחראי לביטחונם ושלמות גופם של אסירים תשושי נפש. שם החל לעבור תהליך טיפולי שהוביל, בסופו של דבר, להמלצת שירות המבחן והגורמים הסוציאליים, למעצרו בפיקוח אלקטרוני. בהקשר זה טען כי יש להתחשב גם בתקופה הממושכת שבה שהה במעצר בפיקוח אלקטרוני בעת גזירת עונשו. עוד צוין כי נאשם 1 נטל אחריות מלאה על מעשיו, וברצונו להמשיך את הטיפול המשמעותי שעבר, ולהמשיך לעבוד ולהתפרנס בעבודה שבה הוא עובד כעת. העבירה בוצעה לפני זמן רב, ההליך המשפטי התנהל במשך זמן ממושך, ולא ניתן לזקוף זאת לחובת הנאשם. ביחס לעברו הפלילי טען הסניגור שקיים מרחק של שנים בין ביצוע העבירה שבמסגרתה הוטל עליו מאסר מותנה, לבין השלב שבו אנו מצויים כעת. בהקשר זה הפנה הסניגור לדוח וועדת דורנר, שאומץ בהחלטת ממשלה, ולבג"צ 1892/14 **האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לבטחון פנים** [13.6.17], המתייחסים להליכי השיקום ולחלופות תביעה, במיוחד כשמדובר במי שנושא את מאסרו הראשון מאחורי סורג ובריח, וכאשר קיים אפיק שיקומי אלטרנטיבי עבורו.

ביחס לתסקירי שירות המבחן, טען הסניגור כי נאשם 1 ניצל את דחיית הדיונים על מנת להשתלב בקבוצה לבעלי דפוסים מכשילים המובילים למעורבות בביצוע עבירות. במסגרת זו תיפקד ללא דופי והביע נכונות לבחון את דפוסיו המכשילים. הוא מסר בדיקות שתן נקיות, וניכר כי הוא בעל מסוגלות להתמיד בהליך טיפולי לאורך זמן. הסניגור התנער מטענת התובע שעברו הפלילי וההליכים הקודמים משליכים על שיקומו הנוכחי, שכן אז מדובר היה בעבירות שונות. שירות המבחן המליץ להמשיך את ההליך הטיפולי ולהטיל עליו צו מבחן למשך 18 חודשים, וכן להאריך את המאסר המותנה שנגזר עליו במסגרת התיק הקודם. לחילופין, ביקש הסניגור להפעיל את המאסר המותנה בחופף לכל עונש אחר שיפסק (במלואו או במרביתו). עוד עתר הסניגור לבית המשפט להסתפק בתקופה שהנאשם שהה מאחורי סורג ובריח, שהיא תקופה הכפולה ביחס לעונש שהוטל על השותף, בז'רנו, שריצה את עונשו בדרך של עבודות שירות.

נוכח כל המתואר לעיל, עתר הסניגור לאמץ את המלצת שירות המבחן. לחילופין, ביקש להשית על נאשם 1 עונש, שיתחשב בדרך המשמעותית שעבר עד כה, ושתראה לו עתיד אפשרי עבורו ועבור בני משפחתו.

נאשם 2

10. תחילה עמד ב"כ הנאשם על ההסכמות בין הצדדים, שלפיהן חלקו של נאשם 2 בביצוע המעשים פחות משל שותפו, בז'רנו. הסניגור ציין שאמנם כתב האישום לא תוקן, אך נוספה לו הסתייגות בעלת תוכן, אשר מגובה בראיות שהובאו במסגרת תיק זה. לשיטתו, אין חולק כי בז'רנו היה בקשר עם המתווכת בנוגע לשכירת הדירה והוא זה שחתום על "הסכם השכירות". לכך יש להוסיף כי כל מפתחות הדירה נמצאו ברשותו של בז'רנו, והדבר גם נכון לגבי הטלפונים ה"מבצעיים" שנתפסו. בז'רנו העיד כי הגיע לדירה מדי יום, ולעיתים גם פעמיים ביום. הוא הפליא בידיעתו המקיפה לגבי אופן גידול הסמים. בחקירתו של החוקר אהרון לוי [פ/118 - 119], הוא עומת עם מחקרי התקשורת, שמהם עולה כי במהלך 11 ימים שבהם נכח בז'רנו בדירה, נאשם 2 היה שם רק פעם אחת. לשיטת ב"כ הנאשם, הנוכחות הדלה של נאשם 2 באופן יחסי לבז'רנו מלמדת שחלקו של נאשם 2 לא היה בניהול או במימון או בגננות, כמו בז'רנו. לעובדות אלו יש השפעה משמעותית בקביעת חלקו היחסי של נאשם 2 בביצוע העבירות שבהן הורשע.

בהתייחס ל**מדיניות הענישה הנהוגה**, עמד תחילה הסניגור על הפסיקה שהובאה על ידי התובע, אשר התייחסה

למשקל של הסמים, כאשר לשיטתו, על בית המשפט לבחון את מספר השתילים ולא את משקלם. כך ציין כי **בעניין יצחקי** (שאליו הפנה התובע) נקבע אמנם מתחם שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר, אך מדובר בגידול של 1,000 שתילים, כאשר בענייננו מדובר ב-283 שתילים בלבד. ב"כ נאשם 2 עמד על כך שהמשקל תלוי בעיתוי התפיסה ובקצב גידול הסם. לו היו מגיעים יומיים אחרי שזרעו ושתלו, היה מדובר בכמות מגוחכת של צמחי קנביס, ואז התיק היה מתנהל בבית משפט השלום, והעונש היה קל באופן משמעותי. אשר למתחמי הענישה, ב"כ נאשם 2 הצטרף לעמדת ב"כ נאשם 1 וטען כי מתחם העונש שנקבע **בעניין בז'רנו** לא עמד למבחן, והיה לבית המשפט "קל" לקבוע מתחם גבוה, כאשר ידע שהוא לא מתכוון לקבוע עונש בתוך המתחם. **בעניין יצחקי** הנסיבות שם היו חמורות יותר, אך בית המשפט קבע מתחם מקל יותר משנקבע בעניין בז'רנו. הסניגור טען **בעניין אוחנה** (שאליו הפנה התובע), שבנוסף לגידול החזיקו שם הנאשמים סמים מוכנים להפצה במשקל של למעלה מ-10 ק"ג, ומשכך המתחם שנקבע שם אינו רלוונטי לענייננו. עוד הפנה לת"פ (מחוזי באר שבע) 26357-10-15 **מדינת ישראל נ' מזרחי** [1.11.16], שבו הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון, בהחזקת סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל 144 ק"ג. בית המשפט קבע מתחם שנע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר בפועל. בת"פ (מחוזי חיפה) 16958-01-14 **מדינת ישראל נ' חייק** [30.4.14], הורשע הנאשם בגידול והחזקה של סם מסוג קנבוס במשקל של 60 ק"ג. בית המשפט קבע כי המתחם בענייני נע בין 12 לבין 36 חודשי מאסר בפועל. בת"פ (מחוזי מרכז) 32746-11-09 **מדינת ישראל נ' ביטון ואח'** [12.7.10], הנאשמים הורשעו ייצור, הכנה והפקת סם מסוכן מסוג קנבוס, בכמות שאינה ידועה למאשימה. הם נתפסו כשבחזקתם 90.5 ק"ג סם נטו. התביעה הגבילה עצמה ל-22 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט הטיל על נאשמים 4 ו-5 (הרלוונטים לענייננו) עונש של 18 חודשי מאסר בפועל.

לגבי נסיבותיו האישיות של נאשם 2, הסניגור הפנה לעדותה של בר, אשת הנאשם, אשר הצטרפה לדברים שנכתבו בתסקיר שירות המבחן. נאשם 2 ביצע את המעשים מתוך מצוקה כלכלית כבדה שבה היה מצוי. הסניגור חזר על עמדת שירות המבחן שהתרשם כי נאשם 2 נעדר דפוסים עבריינים, עבד עד למעצרו באופן רציף, שירת באופן מלא בצבא ועשה את המעשים מתוך מצוקה קשה. הסניגור הפנה את בית המשפט לעיקרי התסקיר (עמ' 2 פסקה שניה; עמ' 3 תחילת העמוד; עמ' 4 תחילת העמוד ופסקה שנייה). עוד צוין, כי הנאשם מתבייש בביצוע המעשים עד עמקי נשמתו. הוא הבין שפגע באמון של קרוביו. הוא גדל במסגרת נורמטיבית, והרגיש שהוא "לא מספק את הסחורה" כגבר וכבעל, ולכן פעל כפי שפעל. ב"כ הנאשם ביקש מבית המשפט לקחת בחשבון בעת גזירת עונשו את הליך השיקום שעבר הנאשם. הסניגור הסביר כי שיקום הוא הכלי או הדרך למנוע מאדם שכשל לחזור ולבצע את אותה עבירה או עבירות אחרות. שיקום אינו שמור רק למכורים לסמים, אלא להול או הימורים - והדבר לא צריך לפעול לחובתו של נאשם אשר לא מכור לשום דבר, כמו נאשם 2. זאת ועוד, מהתסקיר ניכר כי ההליך המשפטי ומעצרו של הנאשם היוו עבורו גורם הרתעה משמעותי ביותר. הנאשם לקח חלק בקבוצה טיפולית במשך שנה, וההתרשמות ממנו הייתה חיובית. הוא הפנים את חומרת מעשיו. כל אלו, לשיטתו של הסניגור, גורמים המפחיתים סיכון בהתנהגותו. שירות המבחן המליץ על המשך טיפול על מנת שהנאשם יוכל לחזור לחברה ולמוטב. לבסוף, הצטרף הסניגור לעמדתו של ב"כ נאשם 1 בעניין דו"ח וועדת דורנר, וטען כי הנאשם חושש, כעולה מהתסקיר, שיצא מבית הכלא אדם אחר, שלילי יותר.

ב"כ הנאשם עמד על כך שהנאשם היה במעצר במשך חודשיים, ומעל שבעה חודשים במעצר בית מלא. בנוסף, ביקש להתחשב במצב הכלכלי שלו ושל משפחתו, שכן בכל התקופה מאז מעצרו לא עבד והוא שרוי במצוקה כלכלית קשה.

הסנגור השלים את טיעונו גם בכתב (בהסכמת המאשימה). שם ציין כי על בית המשפט להתחשב בעת קביעת עונשו של נאשם 2 בכך שהוא נעדר עבר פלילי, בחלוף הזמן מביצוע העבירות, לנזק שיגרם לנאשם ולפגיעת העונש במשפחתו, כפי שמצוין בתסקיר. הוא הביע הסתייגות מטענת התובע לעניין חסכון בזמן ציבורי ועמד על כך שאין לזקוף לחובתו של הנאשם שניהל את ההליך, עת תיקון 113 לחוק העונשין קובע זאת במפורש, ומעניק ערך חיובי ומשמעותי לנטילת אחריות ומאמצים לחזור למוטב. עוד ציין בהקשר זה, כי חלקו של נאשם 2 קטן משמעותית מחלקם של יתר המעורבים, ומשכך טענה של אי חסכון בזמן שיפוטי, כלשונו, אינה רלוונטית. הסניגור הדגיש שוב כי הנאשם נטל אחריות, הן בעת הודאתו בכתב האישום, הן בפני קצינת המבחן.

נוכח כל המתואר לעיל, ביקש ב"כ נאשם 2 לסטות ממתחם העונש, משיקולי שיקום, לאמץ את המלצת שירות המבחן ולהימנע משליחת הנאשם למאסר מאחורי סורג ובריח. לחלופין, עתר הסניגור לקבוע כי עונשו של נאשם 2 מצוי בתחתית מתחם העונש.

דברי הנאשמים

11. נאשם 1 אמר כי הוא מתחרט ומצטער על מעשיו, ומתנצל גם בפני אשתו שעברה בגללו תקופה קשה. הוא רוצה לצאת לדרך חדשה. היום עובד כשכיר, אשתו שוב בהיריון והוא לא רוצה לפספס שוב תקופה משמעותית בגידול ילדיו.

12. נאשם 2 אמר כי הוא לוקח אחריות על המקרה ומתחרט על מעשיו. הוא רוצה להתחיל בדרך חדשה ולחיות חיים נורמטיביים. הבטיח שזו הפעם האחרונה שיראו אותו בבית המשפט. הוא ביקש מהאנשים שאכזב שיחזרו לתת בו אמון.

דין והכרעה

13. אָרוּע אַחַד או מספר אָרוּעִים? קיים "קשר הדוק" בין המעשים שביצעו הנאשמים (בין קשירת הקשר, הקמת המעבדה בדירה שכורה, גידול הסמים והחזקתם על ידי הנאשמים), ולכן, חרף העובדה שהמעשים בוצעו על פני תקופת זמן ומדובר במספר עבירות, אזי בהתאם למבחני הפסיקה (בין היתר - ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל [29.10.14]), פסקאות 5-7 לחוות דעתה של כבוד השופטת ברק-ארז) מדובר באָרוּע אַחַד. לפיכך אקבע מתחם עונש אחד לכל נאשם, וכפועל יוצא, עונש כולל בגין כלל העבירות, לכל אחד מן הנאשמים.

קביעת מתחם העונש ההולם

14. **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו ממעשי הנאשמים הם החובה להגן על שלומו ובריאותו של הציבור מפני פגיעתם הקשה, בגוף ובנפש, של סמים מסוכנים. עבירות הסמים אינן פוגעות רק במשתמשי הסם, אלא מדובר בפגיעה רחבה יותר, אשר פוגעת גם בבני משפחתם, מכריהם ובציבור בכללותו (ראו בהקשר זה ע"פ 972/11 מדינת ישראל נ' יונה [4.7.12], פסקה 4). לזאת יש להוסיף גם את שנקבע בעפ"ג (מחוזי ת"א) 46738-09-14 מדינת ישראל נ' צקבאשווילי [31.12.14]: "גידול סמים לשיטתנו כמוהו, מבחינת החומרה, כסחר והפצת סמים. לא זו בלבד, אלא שבהינתן המציאות הנוכחית שבה גידול הסמים הפך להיות למכת מדינה יש להילחם בו בחומרה כאשר הביטוי לכך יהיה בהרמת רף הענישה. המגדלים והמפיצים מצויים באותו מקום עצמו מבחינה ערכית ומעשית גם יחד. שניהם גורמים לכך

שכמות סם מוצאת דרכה לשוק הסמים הרווי ממילא. הגידול, הסחר והיבוא, תהא הדרך לכניסתו לשוק של הסם אשר תהא - המכורים לסמים עושים בעזרתו צעד נוסף במדרון הסמים ומי שאינו מכור עדיין, יכול ויעשה את הצעד הראשון והקריטי בדרך להתמכרות לסם. הפגיעה בערך המוגן היא אותה פגיעה. ספציפית באשר למעבדות סמים: לצערנו, שוב ושוב אנו נתקלים במקרים כדוגמת המקרה הנוכחי, הגם שהתיק הנוכחי חריג הן בהיקף הסם שנתפס והן בתכנון ובהשקעה, כפי שפורט לעיל". לא בכדי קבע המחוקק בצד עבירות הסמים עונשים חמורים, העומדים על עד 20 שנות מאסר בפועל.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינונית-גבוהה, זאת נוכח פוטנציאל הנזק המשמעותי שקיים במעשי הנאשמים, מצד אחד (כעולה מהכמויות הגדולות שבהן מדובר), אך מצד שני, העובדה שבפועל הסמים נתפסו בטרם הגיעו למשתמשי "הקצה". מעשיהם של הנאשמים כמו גם הכמות, הכלים, המעבדה ויתר הנסיבות שתוארו בכתב האישום, מלמדים כי מטרת ביצוע העבירות הייתה אחת - הפצת סמים מסוכנים, בכמות גדולה. כדי להרוויח כסף קל ורב.

15. לגבי **מדיניות הענישה הנהוגה**, ראשית יש לזכור כי בענייננו יש לנאשמים שבפניי שותף לביצוע העבירות, **שי בז'רנו**, שעניינו הסתיים, ודינו נגזר. כידוע, עקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה הוא עקרון אחידות הענישה (ע"פ 6544/16 **ניסנצויג נ' מדינת ישראל** [21.2.17] [עניין **ניסנצויג**]), ואף הסנגורים עמדו על כך. **בעניין בז'רנו** בית המשפט קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר בפועל. עם זאת, בית המשפט התרשם בעניינו, כי בז'רנו עבר הליך שיקום נדיר, המצדיק חריגה ממשית ממתחם הענישה שנקבע, ובלשונו של בית המשפט:

"**ההליך הטיפולי שעבר הנאשם** - אדם צעיר נעדר עבר פלילי - בחסות בית-המשפט **הוא נדיר**. תחילתו בלקיחת האחריות המיידית על המעשים, עוד בחקירה הראשונה, כשהנאשם שהה במעצר כחודשיים וחצי. עם שחרורו, נקלט בקהילה טיפולית "הדרך" ובהוסטל, שם שהה בתנאים מגבילים במשך למעלה משנה והיה מרוחק ממשפחתו וממקום מגוריו. תקופת הדחיה שבין הדיונים הוכיחה, כי מצבו נותר יציב עם החזרה למקום מגוריו, כשהוא ממשיך לשתף פעולה עם שירות המבחן וגורמים נוספים. מכלול התסקירים והמסמכים שהוגשו בעניינו מבססים, כי הנאשם סבל מבעיית התמכרות להימורים אשר הובילה אותו לחובות כספיים ולמעורבותו בפלילים, אך **הוא נתרם באופן מקסימלי מכל שלבי ההליך הטיפולי**. עולה הרושם, כי הנאשם אכן עלה על מסלול חיים נורמטיבי, עובד בעבודה מסודרת, מתכנן להינשא ולהקים משפחה, ויום יום מלווה במסרים ובתובנות שרכש במסגרות הטיפוליות. **הישגי השיקום המיוחדים והתשומות הרבות שהושקעו בנאשם מצדיקים באיזון הכולל מתן מעמד בכורה לאינטרס השיקום**.

....
מכלול הנתונים מבסס, כי המדובר במקרה חריג ביותר, המצדיק סטיה ממשית ממתחם הענישה, חרף נסיבות העבירות המחייבות ככלל ענישה מוחשית מאחורי סורג וברח".

(פסקאות 19 עד 23 לגזר הדין)

הסנגורים, כפי שכבר ציינתי, ביקשו להתחשב בעקרון אחידות הענישה בהתייחס לעונשו של בז'רנו, אך לא לאמץ את מתחם העונש שנקבע בעניינו, מאחר שלא הוגש ערעור על גזר הדין ולכן המתחם לא עמד לבחינת בית המשפט העליון. איני סבורה שהעובדה שלא הוגש ערעור על גזר דין מעמעמת מחשיבותו. מכל מקום, איני מכירה בסיס להבחנה המוצעת, שלפיה אי הגשת ערעור משפיעה על האפשרות להתבסס על המתחם, אך לא משפיעה על העתירה להתחשב בעונש הקונקרטי שהוטל.

בהקשר זה, דומני שחשוב להביא את הדברים שנאמרו בעניין ניסנוציג, בהרחבה:

8" השאלה היחידה שנותרה היא אם מוצדק להקל בעונשו של המערער לנוכח העונש שהושת על ברזילי ולנוכח חשיבותו של עקרון אחידות הענישה. אכן, עיקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה הוא כי 'יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות, ובאותן נסיבות' (ראו: רע"פ 5619/12 חמאד נ' מדינת ישראל, בפסקה 13 (2.8.2013); ע"פ 4450/11 עספור נ' מדינת ישראל, בפסקה 8 (8.2.2012); ע"פ 2400/13 חמור נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (12.3.2014)). כלל זה נגזר מעיקרון היסוד בדבר השוויון בפני החוק. בעניין שלפנינו נגזר דינו של המערער לעשרים ושבעה חודשי מאסר, בעוד שדינו של ברזילי נגזר לעשרים ואחת חודשי מאסר. בחינת חלקם היחסי של המערער מזה ושל ברזילי מזה מלמד כי אין פער משמעותי ביניהם. מעיון בכתב האישום המתוקן עולה כי לשניים מיוחסות במהות הדברים אותן העבירות וכי המדינה עצמה סברה כי אין ביניהם הבדל משמעותי כמי שביצעו בצוותא את העבירות הכלכליות שאותן תכננו יחד ומראש וביצעו במהלך תקופה לא מבוטלת. אף באי-כוח המדינה הודו במהלך הדיונים בבית המשפט המחוזי כי אין פער ממשי בין השניים. משכך, התוצאה לפיה עונשו של ברזילי נמוך בשישה חודשי מאסר מעונשו של המערער פוגעת במידת מה בעיקרון אחידות הענישה, ככל שהדבר אמור ביחסים שבין השניים.

9. **דא עקא, עקרון אחידות הענישה אינו מתמצה ביחסיהם של שני נאשמים באותה הפרשה; עיקרון זה מחייב גם את בחינת עניינו של נאשם ביחס לנאשמים אחרים בעבירות ובנסיבות דומות.** על כפל פנים זה של עקרון אחידות הענישה עמד השופט דנציגר באחת הפרשות: 'ככלל, יכול עקרון אחידות הענישה ללבוש שני פנים; האחד, כללי-חיצוני, באופן המבטיח שוויון בפני החוק ומונע אי-צדק בחריגה ממדיניות הענישה הנוהגת, על-ידי החלת שיקולי ענישה דומים על נאשמים שהעבירה בה הורשעו ונסיבותיה דומות או זהות [...]. השני, פרטני-פנימי, באופן המבטיח קיומו של יחס הולם בין עונשיהם של שותפים לבין עצמם - ישקף את חלקם היחסי בפעילות העבריינית' (ע"פ 4597/13 פיצו נ' מדינת ישראל, בפסקה 22 (22.9.2014)).

לעתים מתעורר מתח בין שני פנים אלו. כך, כאשר על נאשם אחד הוטל עונש מקל יחסית, אולי מקל מדי, ועל נאשם אחר באותו אירוע הוטל עונש הולם וסביר (השוו: ע"פ 6080/16 פלוני נ' מדינת ישראל (6.12.2016); ע"פ 2099/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 55-56 (22.5.2016)); האם יש לבכר את השוויון שבין שני הנאשמים, אף שבכך יפגע השוויון שבין המערער לנאשמים דומים? אין, ולא ראוי שתהיה, תשובה חד-משמעית לשאלה הזו. בכל מקרה לגופו נדרש בית המשפט לאזן בין מתחים אלו, תוך שיש לזכור, ראשית, כי 'עקרון אחידות הענישה אינו חזות הכל. השיקול בדבר אחידות הענישה הינו שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שעל בית המשפט לשקול על מנת להגיע לתוצאת מאוזנת המגשימה את תכלית ההגנה על עניינו של הציבור והפרט' (ע"פ 7350/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (14.1.2013)). כמו כן יש לזכור כי קשה להשוות לחלוטין בין שני נאשמים, אף מבצעים בצוותא, שכן כל אחד ונסיבותיו שלו: 'מלאכת קציבת העונש אינה תרגיל אריתמטי לחישוב תרומתו העבריינית של פלוני ביחס לתרומתו העבריינית של אלמוני באותה הפרשה. כך, אל לפעולת גזירת העונש להדמות לפעולת העתקה והדבקה, מעונשו של פלוני לעונשו של אלמוני, רק בשם עקרון אחידות הענישה' (עניין פיצו, פסקה 23).

10. לענייננו שלנו, קבענו כי עונשו של המערער הולם את חומרת מעשיו ויאה להם, ובפרט על רקע החשיבות שמקנה בית משפט זה להחמרה בענישה על עבירות כלכליות; משכך, אף שעונשו של ברזילי נמוך קמעא משל המערער, אינו סבורה כי די בכך על מנת שנסטה מן היסוד המוסד בפסיקתנו לפיו ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב במידת העונש שהושת בערכאה הדיונית אלא במצבים חריגים (ע"פ 3344/14 וידבסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 29 (5.7.2015)). בהקשר זה יש לזכור, כי אף שבמהות מעשיהם הרעים של השניים דומים, הרי שבניגוד למערער, גזר הדין שהושת על ברזילי היה פרי של הסדר טיעון גם לעניין העונש, הסדר שנערך לאחר גזר הדין של המערער. השיקולים היחודיים שבבסיס הסדר טיעון עשויים להצדיק, לפחות בראיה בדיעבד, פער מסוים בין העונשים המושטים על נאשמים שביצעו מעשים דומים באותה פרשה... הפער שבין השניים אינו מצדיק, לעמדתנו, כי נתערב בגזר דין זה."

16. אני קובעת, אפוא, כי בכפוף להתחשבות בהבדלים בין בז'רנו לנאשמים שבפניי, לרבות בחלקם היחסי בביצוע המעשים (אחד השיקולים המשמשים לקביעת מתחם העונש, בהתאם לסעיף 40ט לחוק העונשין), מתחם העונש שנקבע בעניין בז'רנו ישמש כאבן בוחן בענייננו.

17. בבואי לבחון את מדיניות הענישה, עולה מעיון בפסיקתו של בית המשפט העליון ובפסיקותיהן של הערכאות השונות, הצורך במאבק נגד נגע הסמים, אשר מחייב החמרה בענישה ומתן משקל ממשי לשיקול ההרתעה והעדפתו על פני שיקולים אישיים (ע"פ 9482/09 **ביטון נ' מדינת ישראל** [24.7.11]). בע"פ 8988/16 **בן סימון נ' מדינת ישראל** [8.3.17] **[עניין בן סימון]**, פסקה 10, קבע כבוד השופט ג'ובראן כי "ההלכה בעניין עבירות סמים קובעת כי נוכח חומרתן הרבה של אותן העבירות יש להתמודד מולן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה [...] כי יש לבכר את שיקולי ההרתעה על השיקולים האישיים בעבירות מסוג זה [...] וכי יש חשיבות בענישה כלכלית בעבירות סמים שעיקרן הוא בצע כסף".

18. עיינתי בפסיקה שאליה הפנו הצדדים, בפסיקה שאליה הפנתה כבוד השופטת מרסק-מרום **בעניין בז'רנו**^[1], ובפסיקה נוספת, שאת עיקריה אביא בתמצית:

א. **בעניין בן סימון**, בית המשפט העליון דחה את הערעור שנסב על גזר הדין, שבו הושת על המערער עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס בסך 40,000 ₪ וחילוט הרכוש שנתפס, בגין הרשעתו בהקמת מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס בביתו. המעבדה כללה מגוון מכשירים, והמערער גידל בה 282 שתילים, בכמות כוללת של 87.25 ק"ג נטו. בית המשפט העליון אישר את מתחם העונש שנקבע בעניינו - שנע בין 24 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. יודגש כי בשונה מענייננו המערער הורשע בנוסף לעבירות הסמים גם בעבירה של נטילת חשמל במרמה, אך לא יוחסה לו עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע והוא לא ביצע המעשים בצוותא חדא.

ב. ת"פ (מחוזי חיפה) 59971-01-17 **מדינת ישראל נ' פרץ** [12.9.17], שבו הנאשם הורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות סמים, שבמסגרתן ייצר וגידל במעבדה סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל 170 ק"ג. נקבע מתחם ענישה שנע בין 30 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט בעת גזירת עונשו לקח בחשבון את הודאתו המהירה, גילו המבוגר, העדר עבר פלילי, הבעת החרטה ולקייחת האחריות ומצבו המשפחתי, וגזר עליו 36 חודשי מאסר בפועל תוך מתן משקל ממשי לשיקול ההרתעה על פני נסיבותיו האישיות. גם פה הנאשם לא הורשע בעבירה של קשירת קשר וביצוע המעשים בצוותא חדא. לא הוגש ערעור על ידי מי מהצדדים.

ג. ת"פ (מחוזי מרכז) 21059-03-16 **מדינת ישראל נ' אליספוב ואח'** [11.5.17], שבו הורשעו הנאשמים, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של קשירת קשר לביצוע פשע וייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן מסוג קנבוס, במשקל 130 ק"ג נטו, במעבדה. נסיבות המקרה היו חמורות יותר מענייננו, הן מבחינת כמות הסם והן מבחינת ההשקעה הכספית שהנאשמים השקיעו במעבדה (שעמדה על סך של כ-300,000 ₪). גם בעניין זה קבע בית המשפט מתחם ענישה שנע בין 30 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. בשונה מענייננו, הנאשמים לא הורשעו גם בעבירות של החזקה אסורה. גם בתיק זה לא הוגש ערעור על ידי מי מצדדים.

19. אשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, יש להדגיש לחומרה את מימד התכנון, שהוא מובהק ועולה באופן ברור ממעשיהם של הנאשמים, עת שכרו דירה שיועדה להיות מעבדת סמים. כפי שתואר בהרחבה בתחילת גזר הדין, המעבדה כללה 283 שתילי קנבוס, מערכות איורור, השקייה, תזמון, דישון ועוד. נסיבה נוספת בגדר התכנון היא ההשקעה הכספית שהשקיעו הנאשמים בצידוד, ובכך שחיבלו במכוון במונה החשמל שבדירה, כדי להסוות את פעילותם. הנאשמים החזיקו בדירה כחודשיים וחצי עד לתפיסתם. נסיבה נוספת העומדת לחובתם של הנאשמים היא כמות הסם שנתפסה בחזקתם, העומדת על כ-92 ק"ג נטו, שהיא כמות גדולה לכל הדעות. בעניין זה טען ב"כ נאשם 1 כי יש לקחת בחשבון שכמות הסם שניתן היה להפיק משתילי הקנביס שנמצאו בדירה, קטנה בהרבה ממשקלם של השתילים נטו, כפי שאלו פורטו בכתב האישום, ואילו ב"כ נאשם 2 טען כי על בית המשפט לבחון את כמות השתילים שנתפסה ולא את משקלם. טענות אלו נידונו ונדחו **בעניין בן סימון**, שם קבע בית המשפט העליון כי מאחר שהמערער הודה בעובדות כתב האישום, רואים אותו כמי שהסכים לעובדות המצוינות בו לרבות אלו המתארות את כמות הסם שנתפס. זאת ועוד, הפרשנות המוצעת, שלפיה יש להתייחס דווקא לכמות הסם שניתן היה להפיק מהשתילים שנתפסו ולא למשקלם נטו אינה הולמת את לשון הפקודה, מאחר שבתוספת הראשונה לפקודה נקבע כי קנבוס הוא סם מסוכן, ואף צוין כי הדבר מתייחס ל"כל צמח מהסוג קנבוס (Cannabis) וכל חלק ממנו, לרבות שורשיו...". לפיכך, אין בידי לקבל את טענות ההגנה בעניין כמות הסם שנתפסה, והן נדחות.

ביחס לנזקים שנגרמו מביצוע העבירות - חרף העובדה שממעשיהם של הנאשמים לא נגרם נזק קונקרטי, מאחר שהדירה נחשפה בטרם הספיקו להפיץ מתוכה סמים, הנזק הפוטנציאלי שצפוי היה להיגרם לציבור בכללותו הוא משמעותי ורב.

אשר לסיבות לביצוע העבירות, הנאשמים ביצעו את המעשים בשל רצונם לעשות רווח כלכלי קל, מהיר ובכמות גדולה, לטענתם - נוכח חובות כלכליים שעמדו לחובתם.

אשר לחלקו של כל נאשם בביצוע המעשים, הצדדים הסכימו והצהירו כי מחומר הראיות עולה שנוכחותו ופעילותו של נאשם 2 בדירה הייתה פחותה משל בז'רנו (פ/124, 14 - 17). בעניין זה איני מסכימה עם טענת התובע, שמאחר שכתב האישום לא תוקן והנאשמים הודו בביצוע המעשים בצוותא חדא, אזי יש לראותם כמי שהיו מצויים באותו "מעגל" של ביצוע העבירה, ויש לקבוע בעניינם מתחם זהה. תיקון 113 לחוק העונשין קובע באופן מפורש כי על בית המשפט להתחשב, בין היתר, במסגרת נסיבות ביצוע העבירה, בחלקו של הנאשם בביצוע המעשים (סעיף 40ט(א)(2) לחוק העונשין). לחוד דיני השותפות, שמכוחם, לעניין ההרשעה, הנסיבות המחמירות שבביצוע העבירות חלות על כל השותפים, ולחוד ההתייחסות לחלקו של נאשם בביצוע המעשים במסגרת השותפות, לעניין קביעת מתחם העונש בעניינו. מאחר שהצדדים הצהירו כי חלקו של נאשם 2 היה פחות, אתחשב בכך בעת קביעת מתחם העונש בעניינו. בעניין נאשם 1, איני מקבלת את טענת סנגורו שגם חלקו היה פחות משל בז'רנו. הדבר אינו עולה מכתב האישום שבו הודו הנאשמים, ולהבדיל מנאשם 2 - לגביו לא הייתה הצהרה משותפת של הצדדים.

20. בהתחשב בכל אלה, אני קובעת כי בעניינו של נאשם 1 מתחם העונש ההולם נע בין 28 לבין 52 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס כספי.

בעניינו של נאשם 2, מתחם העונש ההולם נע בין 20 לבין 42 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנס

כספי.

21. לא מצאתי כי מתקיימות בעניינם של מי הנאשמים נסיבות כלשהן, שבעטיין יש לחרוג לקולא או לחומרה ממתחם העונש ההולם.

מאחר ששני הנאשמים עתרו להטיל עליהם עונש החורג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום, אני מוצאת לנכון להרחיב את מסקנתי בעניין זה: בעניינו של נאשם 1, מהטיעונים לעונש ומהתסקיר הסופי צוין כי הוא שולב בקבוצה טיפולית "דפוסים מכשילים", שאליה נהג להגיע באופן קבוע. הוא שיתף פעולה, היה מעורב ואף הביע נכונות לבחון באופן ביקורתי את דפוסי התנהגותו הפסולים. קצינת המבחן התרשמה כי נאשם 1 זקוק להמשיך ולהיות חלק מקבוצה טיפולית, נוכח רמת הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד. משכך המליצה, להאריך את המאסר המותנה שתלוי ועומד נגדו ולהסתפק בהטלת צו מבחן לתקופה משמעותית.

ראשית אומר, כי העונש המוצע על ידי קצינת המבחן חורג מכל אפשרות סבירה בתיק זה. סיום התיק ללא כל מאסר, בנסיבותיו של נאשם 1, אינו בא בחשבון בשום אופן. בלי קשר לכך, ובהתייחס לשאלה האם ראוי לחרוג ממתחם הענישה בשל שיקולי שיקום, כפי שנעשה בעניינו של בז'רנו: איני סבורה כי מדובר בשיקום אשר מצדיק חריגה ממתחם העונש, ועולה לכדי שיקום המוזכר בסעיף 40 לחוק העונשין. הנאשם השתתף כאמור בקבוצה טיפולית אחת, ומהתסקיר עולה שמדובר בתהליך טיפולי ראשוני. ניתן ללמוד מהתסקיר, שהשתתפותו בקבוצה הטיפולית הפחיתה במידה מסוימת מהסיכון להישנות עבירות, שכן מדובר בקבוצה ייעודית לבעלי נטייה לביצוע חוזר ונשנה של עבירות, אך גם קצינת המבחן מציינת שיש עדיין נזקקות טיפולית על מנת למנוע הישנות עבירות דומות בעתיד. אתן משקל מסויים להליך השיקום, אך שלב ראשוני זה לא יכול להוביל לחרגה מהמתחם, כפי שציינתי לעיל. בל נשכח שבעניינו של בז'רנו דובר על הליך שיקום חריג, על תשומות חריגות שהושקעו בו, על נאשם שנתרם באופן מקסימלי מההליך ועל מקרה נדיר, הכל - בלשונו של בית המשפט.

עוד יודגש, כי האינטרס השיקומי מהווה רק שיקול אחד מבין כלל השיקולים שעומדים בפני בית המשפט בעת קביעת עונשו של נאשם.

דברים אלו נכונים גם בעניינו של נאשם 2, שטען כי על בית המשפט לחרוג גם בעניינו ממתחם העונש ההולם. נאשם 2 שולב גם הוא בקבוצה טיפולית אחת לעצורי בית. מהתסקיר עלה כי הוא הגיע באופן תדיר למפגשים, התמיד בטיפול ושיתף פעולה עם גורמי הטיפול. גם כאן מדובר בהליך טיפולי ראשוני, שאינו זה שאליו התכוון המחוקק, עת קבע כי ניתן משיקולי שיקום לסטות ממתחם הענישה. גם בעניינו, ההליכים הטיפוליים שביצע יזקקו לזכותו בתוך מתחם הענישה, אך כאמור הם אינם יכולים להצדיק חריגה ממנו.

אני ערה לכך שמסקנה זו תוביל לפער של ממש בין העונש שיוטל על נאשמים אלה לעומת העונש שהוטל על בז'רנו, והדברים דורשים הבהרה. כך, בעיקר לגבי נאשם 2, שהוסכם שחלקו בארועים היה קטן משל בז'רנו, אך עונשו

יהיה מכביד באופן משמעותי. בנקודה זו אין לי אלא לחזור ולהפנות לאמור בפסקה 15 לעיל, אגב ציטוט מעניין ניסוציג. בז'רנו זכה להקלה מופלגת נוכח שיקומו הנדיר.

מיקום הנאשמים בתוך כל אחד מן המתחמים

נאשם 1

22. תחילה, אזקוף לזכותו של נאשם 1 את הודאתו, לקיחת האחריות וחסכון בזמן ציבורי, הגם שהודאתו ניתנה לקראת סיום פרשת התביעה. אזקוף לזכותו גם את העובדה שמאז ביצוע המעשים חלפו כמעט שנתיים, אם כי חלק ניכר מהזמן שחלף נבע מניהול ההליכים. זאת ועוד, הנאשם בן 32, נשוי ואב לשני ילדים קטנים. אשתו בהריון בחודשים הראשונים וחרף עברו הפלילי הוא מעולם לא ריצה עונש מאסר מאחורי סורג ובריח. בכל אלה יש כדי לפגוע בנאשם ובמשפחתו בעת הטלת עונש מאסר.

לחובת הנאשם יש לזקוף את עברו הפלילי, שמונה שתי הרשעות קודמות, משנת 2012 בגין ביצוע עבירת סמים לשימוש עצמי והפרעה לשוטר, ומשנת 2013 בגין חבלה במזיד ברכב. כפי שצינתי, המלצת שירות המבחן על הטלת עונש טיפולי בעניינו, נבעה בין היתר מהשתלבותו המוצלחת בקבוצה טיפולית לבעלי נטייה לביצוע חוזר ונשנה של עבירות. ואולם בעניין זה יצוין, כי במסגרת גזר הדין בתיק הקודם [ע/ת2], שניתן בפברואר 2013, בית המשפט התחשב במאמץ הניכר שעשה הנאשם אז כדי להשתקם ולעלות על דרך המלך. גם שם הנאשם שולב בקבוצה טיפולית לעצורי בית. חרף זאת, כשנתיים מאז "השתקמותו" הנטענת, חזר הנאשם לסורו, וביצע את המעשים החמורים במסגרת תיק זה. מאחר שהמעשים שביצע במסגרת תיק זה מהווים עליית מדרגה מבחינה פלילית, ספק אם ניתן לראות בנאשם כמי שהשתקם, והדבר מפחית מעט ממידת המשקל שניתן להעניק לשיקום נטען.

לבסוף יצוין כי הנאשם היה עצור בתיק זה במשך יותר מ-10 חודשים (מיום 19.1.15 ועד יום 25.11.15), ולאחר מכן היה נתון במעצר בפיקוח אלקטרוני. תקופת מעצרו תנוכה, ועל בית המשפט להתחשב בעת גזירתו עונשו גם בתקופה שבה שהה נאשם במעצר באיזוק אלקטרוני (ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל [20.4.16]), פסקה 33, מפי כבוד השופט ג'ובראן). בעניינו, נאשם 1 שהה גם תקופה ארוכה במעצר באיזוק אלקטרוני, החל מיום 25.11.15 ועד ליום 27.7.16, שאז שוחרר למעצר בית בתנאים מגבילים. כיום הוא מצוי במעצר בית לילי בלבד.

נאשם 2

23. גם בעניינו של נאשם 2 יש לזקוף תחילה לזכותו את הודאתו, לקיחת האחריות וחסכון בזמן ציבורי. הוא נעדר עבר פלילי. שירות המבחן סבר בהמלצתו כי יש מקום לשלב את נאשם 2 בטיפול המשכי במסגרת שירות המבחן, ובכך להפחית סיכון להישנות התנהגות עבריינית בעתיד. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה לקבל החלטות שקולות במצבי לחץ, ומתקשה להציב לעצמו גבולות ברורים. הנאשם בן 33, נשוי ואב לילדה. מעדות אשתו, שהובאה כעדת אופי, עלה כי הנאשם התבייש לספר לה על אודות חובותיו הגדולים ולכן פנה לבצע עבירות פליליות על מנת לחסותם. היא ציינה כי ההליך המשפטי גרם לנאשם לשינוי התנהגותי וכיום הוא משתף אותה ונפתח יותר. גם בעניינו אין חולק כי הטלת עונש מאסר בפועל יפגע בנאשם ובמשפחתו.

24. לבסוף, בעניינם של שני הנאשמים אני מוצאת לנכון להתייחס לנסיבה נוספת - הרתעת הרבים. כפי שצינתי בהרחבה בעניין אדזיאשוולי, שיצא מלפניי, קיימת חומרה יתרה בעבירות סמים, לא כל שכן בהקמת מעבדות סמים וכאשר מדובר בהחזקה וגידול סמים בכמות כה גדולה, כמו בענייננו. בית המשפט העליון עמד על חומרה זו פעמים רבות, תוך שקבע כי יש לבכר את שיקולי ההרתעה על השיקולים האישיים בעבירות מסוג זה (עניין בן סימון, פסקה 10, שהוזכר לעיל; ע"פ 211/09 אזולאי נ' מדינת ישראל [22.6.10], פסקה 10; וגם ע"פ 1654/16 שרר נ' מדינת ישראל [27.2.17], פסקה 9; וע"פ 1654/16 עווד נ' מדינת ישראל [6.10.16], פסקה 10). נוכח כל האמור, אני סבורה כי יש לתת משקל חשוב להרתעת הרבים, אפילו על פני התחשבות בנסיבותיהם האישיות של הנאשמים, ובכך להעביר מסר חד משמעי כי ביצוע עבירות מעין אלו אינו כדאי ואינו רווחי.

סיכום לגבי המיקום בתוך המתחם

25. לאחר ששקלתי את כלל השיקולים לגבי כל נאשם בנפרד, ונתתי משקל מסוים להליך השיקומי שהחלו לעבור, אני סבורה כי יש למקם את נאשם 1 מעט מתחת לאמצעו של מתחם העונש ההולם שנקבע בעניינו, ואת נאשם 2 מעט מעל תחתית המתחם, שנקבע בעניינו.

נאשם 1 - המאסר המותנה

26. אשר למאסר המותנה שעומד לחובתו של נאשם 1 במסגרת התיק הקודם: ב"כ נאשם 1 טען כי במסגרת התיק הקודם נגזר על הנאשם מאסר מותנה "דרקוני", כהגדרתו, במובן זה שהוא מתייחס לכל עבירת פשע, באשר היא. משכך, ביקש מבית המשפט ללכת בעקבות המלצת שירות המבחן ולהאריכו, לפי סעיף 56 לחוק העונשין. מאחר שלא ניתן להאריך מאסר מותנה כאשר מוטל מאסר בתיק הנוכחי, ביקש הסנגור שלא להטיל מאסר בתיק דנו, אלא לקבוע שהעונש הראוי לנאשם 1 הוא 10 חודשי מאסר, והנאשם כבר שהה במעצר לפרק זמן זה, ועל כן אין להטיל עונש מאסר נוסף. לחלופין, ביקש הסנגור להפעילו בחופף לכל עונש אחר שיוטל, באופן מלא או כדי מחציתו.

סעיפי החיקוק הרלוונטיים לעניין זה הם 55(א) ו-56(א) לחוק העונשין. סעיפים אלו מתייחסים להפעלת עונש מאסר מותנה שהוטל בהליך קודם. ככלל, בעת שניצב בפני בית המשפט מאסר מותנה, בר הפעלה, על בית המשפט במסגרת שיקול דעתו להורות על הפעלתו, אלא אם שוכנע, מטעמים שיירשמו, שבנסיבות העניין לא יהיה זה צודק. כמו כן, הוראת סעיף 58 לחוק העונשין קובעת שככלל, "תקופת מאסר על תנאי תרוצה באופן מצטבר על פני התקופה שנקבעה לעונש מאסר בפועל, כאשר בית המשפט רשאי לסטות מכלל זה אך מטעמים שיירשמו. כך גם, ככל שגדלה מידת הזיקה בין העבירה הנוכחית לבין העבירה שבגינה הוטל עונש המאסר המותנה, כך תיטה הכף לטובת החלת ברירת המחדל של צבירת עונשים על פני החלתם בחופף" (ע"פ 2336/16 מזראיב נ' מדינת ישראל [14.12.17]).

בענייננו, לא מצאתי שקיימים טעמים, שבשלם יש לסטות מהכלל ולהורות על הארכת המאסר המותנה. אמנם, העבירה שבה הורשע הנאשם במסגרת התיק הקודם אינה קשורה כלל ועיקר לעבירות שבהן הורשע במסגרת תיק זה, אך בכך אתחשב בבואי להחליט על צבירת המאסר המופעל או חפיפתו. יש לזכור, כי חרף האמון שנתן בית המשפט בנאשם 1 במסגרת התיק הקודם, שב הנאשם לסורו וביצע עבירות חמורות ביותר. עוד יש לשים לב, כי נדחתה טענה בעלת אופי דומה, שלפיה אורכו של מאסר מותנה שהוטל יכול להוות טעם מיוחד להורות על הארכתו, וזאת במיוחד

כאשר הנאשם אינו מראה סימנים אמיתיים של הכרה והפנמה של משמעות התנהגותו הפלילית (רע"פ 2801/14 **קניבי מראד נ' מדינת ישראל** [29.4.14, תוקן 1.5.14], פסקה 8, מפי כבוד השופט שהם, תוך ציטוט מרע"פ 7391/08 **מחאג'נה נ' מדינת ישראל** [14.9.09]).

משכך אני מורה על הפעלת המאסר המותנה. אשר לאופן ריצוי המאסר, מצד אחד אני סבורה כי יש לתת משקל משמעותי להרתעת הנאשם (ע"פ 4716/12 **מדינת ישראל נ' דטסה**, [6.6.13], פסקאות 21 - 22), אך מנגד יש לתת משקל (כאמור לעיל) לכך שהנאשם במסגרת תיק זה ביצע עבירות שאינן קשורות כלל ועיקר לעבירות במסגרת התיק הקודם. נוסף על כך, זה המקום לטעמי לתת משקל נוסף להליך השיקום שבו החל נאשם 1, כדי לעודדו להמשיך בו, וגם מטעם זה אני סבורה כי באיזון הנכון יש לחפוף מחצית מעונש המאסר המותנה שהוטל על נאשם 1 לעונש שיוטל עליו במסגרת תיק זה.

הקנס

27. לצורך קביעת רכיב הקנס על בית המשפט להביא במסגרת שיקוליו את מצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40 לחוק העונשין). הנאשמים שבפניי טענו כי ביצעו את המעשים על רקע חובות גדולים, אך לא הוגש אף מסמך המאשר זאת. לא הוגשו כלל מסמכים המתייחסים למצבם הכלכלי, ומלבד טיעוני ההגנה, שמעתי בעניין זה רק את עדותה של אשת נאשם 2. עסקינן בעבירות שכל מטרתן היא השגת רווח כספי. משכך, על מנת להרתיע את העבריינים, נקבע כי יש להטיל בגין עבירות אלו עונשים כלכליים משמעותיים (ע"פ 7952/15 **מדינת ישראל נ' שץ** [15.2.16], פסקה 49). יש לזכור כי על פי עובדות כתב האישום שבו הודו הנאשמים, הם גם נטלו חשמל במרמה, לצורך תפעול בית הגידול, בשווי של עשרות אלפי שקלים.

סיכום

28. לאור כל האמור, החלטתי להטיל על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

א. 36 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו (מיום 19.1.15 ועד יום 25.11.15);

בנוסף, אני מפעילה את המאסר המותנה שהוטל על נאשם 1 במסגרת ת"פ 25842-03-12 **מדינת ישראל נ' סבן** [27.2.17] - 12 חודשי מאסר - מחציתו במצטבר ומחציתו בחופף, לעונש המאסר המוטל עליו בגין התיק דנן.

סך הכל יישא נאשם 1 - **42 חודשי מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו (מיום 19.1.15 ועד יום 25.11.15);

ב. מאסר בן 12 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע, או כל עבירת סמים מסוג פשע;

מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת סמים מסוג עוון;

ג. קנס כספי של 5,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל ביום 1.7.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלומים במועדם תוביל להעמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי.

נאשם 2

א. 24 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו (מיום 19.1.15 ועד יום 19.3.15);

ב. מאסר בן 8 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע, או כל עבירת סמים מסוג פשע;

מאסר בן 4 חודשים, אך הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירת סמים מסוג עוון;

ג. קנס כספי של 5,000 ₪ או 30 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים, החל ביום 1.7.18 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלומים במועדם תוביל להעמדת כל יתרת הסכום לפרעון מיידי.

ניתן צו כללי להשמדת המוצגים בחלוף 45 יום.

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"ד כ"ד טבת תשע"ח, 11 ינואר 2018, בנוכחות הצדדים.